

ПЛАСТ
Національна Скаутська Організація України
Карпатський регіон
Івано-Франківська округа

Вмілість

“ПРИРОДОЗНАВСТВО”

/ проект на здобуття першого ступеня КВ УШО /

Підготувала:
ст.пл. Леся Бойко, ПС

Білі Ослави

2002

ст. пл. Леся Бойко, ПС
В.О. зв'язкової під. кур. ім.Назарія Яремчука (мішаного)
порядниця, сестричка

ст. Білі Ослави

освіта вища

праця:

Білоославська ЗОШ І-ІІІст.

вчитель хімії та біології

адреса:

вул. М.Підгір'янки, 241

с.Білі Ослави

Надвірнянський р-н

Івано-Франківська обл.

78460

тел. (03475) 65-212

Відбуті школи:

1.ВППП УПУ і УПН-1996р. м.Болехів

2.КВВ ч.41-2000р. с.Саджака

3.РОВ впор.(підг.4) "Гей, їжачок!"-2001р. м.Івано-Франківськ

4.РОВ-164 (впор.130) "Я таки вар'ятом став!"-2001р.

м.Новояворівськ

5. РОВ-165 (булав. 3) "Я- кіт, а ти?"-2001р. м.Львів

6. ІХ РОС (пров. таборів 2) "Згряя комендантів-3"-2001р. м.

7. КВЗ ч.9-2001р. м. Львів

8. Організаторів масових пластових заходів-2001р. м.Рівне

9. Х РОС (пров. вишкочів-8) "Моральна травма"-2001р. м.Івано-

Франківськ

10. РОВ-170 (гніздових-31) "С.К.О.Б., куцохвостий!" 2001р. м.Івано-

Франківськ

11. ПРГ-2001р. м. Яремче

12. Школа Зимового Мандрівництва-2002р. с.Лазещина

Відбуті табори:

1. "Гайда до Пласту"-1996р. м.Болехів

2. ст. "Табір іде в небо... і не тільки"-1996р. с.Бистриця

3. ОКТ. "Запорожені Ослави"-1997р. м.Білі Ослави

4. ст. "Зоряний"-1997р. с.Пасічна

5. ст. "Барви Ослав"-1998р. с.Білі Ослави

6. ст. "Різдвяні віражі"-1999р. с.Білі Ослави

7. ст. "Карпатські мандри"-1999 р. с.Білі Ослави

8. ст. "Різдвяна зоря"-2000р. с.Білі Ослави

9. ст. "Тіні забутих предків"-2000р. с.Бистриця

10. МСТ. "Горець"-2001р. с.Бистриця

11. КТ.Нов."Ельфи зачарованого лісу"-2001р. м.Ворохта

Природна зона - один з великих природних комплексів Землі. Основними чинниками утворення природної зони є клімат та рельєф, тобто компоненти природного комплексу, від яких залежить формування і розвиток інших його компонентів (грунтів, рослинності, тваринного світу). Природні зони розміщуються по всій території суходолу в певній послідовності від полюсів до екватора.

Майже вся територія України знаходиться в межах помірної поясу, і тільки на Південному березі Кримських гір ландшафти мають риси субтропічних. Україна розташована в межах трьох фізико-географічних країн: Східноєвропейської рівнини, Українських Карпат і Кримських гір. Рівнинна територія України - це частина Східноєвропейської фізико-географічної країни з чітко вираженою широтною зональністю. Тут виділяють три природні зони: мішаних хвойно - широколистяних лісів, лісостепову та степову.

Зона мішаних хвойно - широколистяних лісів.

Зона займає північну частину України. Вона є частиною зони мішаних лісів Східноєвропейської рівнини, в межах якої виділяється Полісся, що розташоване на територіях України, Росії й Білорусі. Південна межа зони проходить поблизу Рави - Руської - Володимира - Волинського - Луцька - Житомира - Києва - Ніжина - Кролівця - Тлухова.

Зона мішаних лісів займає близько 20% території України. Клімат помірно континентальний, літо тепле і вологе, зима порівняно м'яка. У зоні переважають мішано - лісові, хвойно - широколисті ландшафти, які розвинулись в умовах помірно теплого вологого клімату на піщаних відкладах. Лісистість зони змінюється від 10% до 60%. Тут ростуть: сосна, береза, дуб, граб, липа, клен. Українське Полісся за особливостями поєднання ландшафтів поділяється на такі фізико - географічні області: Волинське полісся - найбільш зволожена, залісене і забочене. Тут створено Шацький природний національний парк, заказники Почаївський, озеро Нечимне, Переброди та інш.

- Житомирське Полісся - соснові та дубово - соснові ліси. Знаходиться Поліський заповідник, заказники Городоцький, Дідове Озеро, Поясківський та ін.

- Київське Полісся - соснові та дубово - соснові ліси. Тут знаходяться Дніпровсько - Тетерівське заповідне лісомисливське господарство, Іллінецький заказник та ін.

- Чернігівське Полісся - соснові та дубово - соснові ліси. Знаходиться Каморецький заказник, Сосницький заказник і заказник Болото Мох, а також пам'ятки природи - Святе озеро, болото Гальський Мох та урочище Гулине.

- Новгород - Сіверське Полісся - соснові і дубово - соснові ліси. Знаходиться заказник Великий Бір.

Лісостепова зона

Лісостепова зона простирається від Передкарпаття до західних відрогів Середньоросійської височини майже на 1 100 км. Вона займає 34 % території України. Південна межа її проходить на північ від Великої Михайлівки, Ширяєвого, через Первомайське, поблизу Новоукраїнки, Кіровограда, Олександрії, вздовж р. Ворскла до Кобеляків, через Красноград, Балаклею, вздовж р.Оскіл по кордону з Росією.

Природна рослинність представлена залишками остепнених луків і степів, дубових і дубово - кленових лісів. Тут ростуть: дуб, граб, в'яз, липа, груша, берест, клен, шипшина, копитень, папороть, осока та ін. На її території є Канівський і Ростоцький заповідник, філіал Українського степового заповідника Михайлівська Цілина.

Степова зона

Степова зона лежить на південь від Лісостепу і простягається до Азово-Чорноморського узбережжя і Кримських гір. Степ займає 40% території України. Природна рослинність зони переважно трав'яниста

На території зони знаходяться заповідники: Український степовий, Асканія Нова, Луганський, Дунайські Плавні, Чорноморський біосферний, Заязник Старобердянський.

Українські Карпати

Це середньовисотні гори. Помірно теплий клімат з надмірним зволоженням. Характерними є дубово - грабові, дубові, мішані буково-смерекові, ялинові і ялиново - ялицеві ліси. Ростуть чагарники з гірської сосни, чорної вільхи, ялівцю.

У Карпатах знаходиться Карпатський природний національний парк.

Заказники: Княздвірський, Турова, Дача, Цецине, Джурджійський, Тавпиширківський, Садки, Росішний, Чорна гора, Стужиця, Горгани та інш.

Пам'ятки природи: гора Явірник, урочища Тепла Яма та ін.

Кримські гори

Кримські гори простягаються із заходу на схід на 180 км, завширшки 50 - 60 км. У Кримських горах зосереджено близько 120 природоохоронних об'єктів. Тут створено Ялтинський гірсько - лісовий заповідник, Карадазький заповідник і заповідник Мис Март'ян, Кримське заповідно - мисливське господарство. Заказники - Великий Каньон Криму, Новий Світ. Пам'ятки природи - Демерджі - яйла, гора Кішка та ін.

Природна рослинність: бук, тис ягідний, дуб, ялівець, дика фісташка, суничне дерево, скумпія, ломиніс, плющ. Тут прижилися: кипарис, лавр, магнолія, платан, ліванський кедр, мексиканська сосна. До значних парків - пам'яток садово - паркового мистецтва належать Фороський, Місхорський, Лівавійський, Масандрівський, Гурзуфський. Є Нікітський ботанічний сад.

Всього на Україні налічується більш як 25 тис. видів рослин.

Тваринний світ

Різноманітність природних умов зумовлює багатство тваринного світу України. На її території водяться ссавці (100 видів), птахи (360 видів), риби (200 видів), плазуни (20 видів), земноводні (17 видів).

Для зони мішаних лісів характерні: лось, косуля, свиня дика, олень благородний, білка, куниця, борсук, соня, бурий, ведмідь, рись, заєць - біляк, лісові і польові миші, кріп, лисиця, вовк. З птахів - тетерев, рябчик, глухар, дятел чорний, шпак, синиця, дика качка, журавель сірий, дикий голуб.

Лісостепова зона - білка, борсук, косуля, дика свиня, ховрах, сліпак, хом'як, тушканчик, куріпка, перепілка, ракша, іволга, сорокопуд, дятел строкатий, чайка, лелека білий.

Степова зона - ховрах, тушканчик, полівка сіра та степова, хом'ячок, сліпак, тхір степовий, куниця кам'яна, дикий кролик, бабак, їжак - вухатий. З птахів - жайворонок, перепілка, вівсянка, сіра куріпка.

В Українських Карпатах водяться косуля, олень, свиня дика, білка, синиця, борсук, полівка, бурозубка. Трапляються лось, ведмідь, рись, дикий кіт. З птахів - глухар, тетерев, рябчик, дятел, шишкар, беркут, шуліка, сова, сапсан.

У Кримських горах водяться олень, косуля, куниця, борсук, кажан, лісова миша, муфлон, білка. З птахів - гриф чорний і сип білоголовий, сойка чорноголова, мухоловка, синиця.

До Червоної книги України занесено 380 видів рідкісних тварин, а також ті види, що знаходяться під загрозою знищення.

Птахи - це чорний лелека, сірий і білий журавель, білоголовий і чорний грифи, лебеді, карпатський глухар, білоспинний дятел, двохвоста сова, пугач, пелікани (рожевий та кучерявий), балован, дрохва, ходуличник та ін.

Тварини - кіт лісовий, куниця, горностай, карпатська білка, рись, їжак вухатий, вечірниця (мала і велетенська), ховрах європейський, тушканчик великий, зубр, ємуранчик - сліпак піщаний, тхір степовий - перев'язка та ін.

До Червоної книги України занесено 600 видів рідкісних рослин: сон білий, адоніс весняний (горицвіт), первоцвіт дрібний, деревій толий, білотка альпійська, лілія лісова, тюльпани, каприз вузьколистий, підсніжник звичайний, черевички зозулені, гніздівка звичайна, любка, зозулинець, козила, арніка гірська, радіола рожева, рододендрон, білоцвіт весняний, волошка карпатська, дзвоники карпатські, тис ягідний, півонії, росички, тирличі, шафрани та ін.

Лікарські рослини: алтея лікарська, береза, бузина, валеріана, вільха, волошка синя, гірчак, глід, горицвіт, горобина, грицики, деревій, дуб, звіробій, золототисячник, калина, кропива, кульбаба, липа, малина,

материнка, мати-й-мачуха, пижмо, подорожник, ромашка, шипшина, щавель, ялина, яловець та ін.

Отруйні рослини: цикута отруйна, болиголов плямистий, паслін солодко - гіркий, блекота чорна, дурман звичайний, пізноцвіт, чемериця лобелієва, конвалія, конвалія травнева, бузина трав'яниста, баладонна звичайна, вовче лико, вороняче око, ранник шишкуватий, ряст бульбистий, воронець, купина запашна, очиток їдкий, папороть чоловіча, рутвиця орликолиста, чистотіл та ін.

Використана література

1. Р.В.Шаламов; Г.С.Бабченко -“Природознавство”
2. О.Я.Скуратович; Р.Р.Коваленко; Л.І.Круглик - “Загальна географія”
3. П.О.Масляк; П.Г.Шищенко -“Географія України”
4. В.В.Петров -”Растительный мир нашей Родины”
5. С.С.Морозюк; В.В.Протопов -”Трав'янисті рослини”
6. І.І.Перевозченко; Т.Л.Андрієнко -”Рослини зеленої аптеки”
7. А.М.Гроздінський -”Лікарські рослини”
8. Енциклопедія для дітей -Біологія
9. Цветовой атлас растений
10. Растения и животные -Руководство для натуралиста

Цей проєкт - свого роду конспект для інструкторів по вмілості “Природознавство”. Він має бути зреалізований для юнацтва 12-16 років. Мета проєкту - навчити юнацтво розрізняти природні зони України, знати, де вони знаходяться. Які рослини і тварини живуть у даних природних зонах. Вивчити, які тварини і рослини охороняються законами України. Уміти розрізняти лікарські і отруйні рослини.

Тема досить актуальна і має велике значення. Юнацтво повинно усвідомити, що природа - це наш друг, а тварини - друзі наші менші.